

Wekelijkse duiding COVID-19-epidemie door het COVID-19-responsteam (RT)

Centrum Infectieziektebestrijding (CIb)
18 oktober 2022

RIVM
A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

LCI
T +31 88 689 7000
lci@rivm.nl

Samenvatting

Afgelopen week daalde in Infectieradar het deel van de deelnemers met COVID-19-achtige klachten (5,4%) vergeleken met de week ervoor (6,2%). Het aantal aan de GGD gemelde personen met een positieve coronatestuitslag (SARS-CoV-2) stabiliseerde (-4%) vergeleken met de week ervoor. Het aantal bij de GGD geteste personen daalde licht (-5%). In de verpleeghuizen steeg het aantal bewoners met een positieve coronatest afgelopen week met 11%. Het reproductiegetal op basis van meldingen van positieve testen lag op 4 oktober op 0,97 (0,92 – 1,01). Het aantal nieuwe ziekenhuisopnames van patiënten met SARS-CoV-2 bleef stabiel (-2%) vergeleken met de week ervoor. Het aantal nieuwe patiënten met SARS-CoV-2 op de IC steeg met 48 opnames (+17%), waar dat vorige week 41 opnames waren.

In week 40 (3-9 oktober) steeg de landelijk gemiddelde virusvracht met 20%, en in de eerste helft van week 41 (10-12 oktober) daalde deze (vooral nog) met 15%. In beide weken was het rioolcijfer met name hoog in Amsterdam en omstreken. In het rioolwater werd de omikronvariant BA.5 met alle subvarianten nog steeds het meest gedetecteerd en ook de BA.4 werd weer meer gevonden.

In de kiemsurveillance ziet het RIVM tot op heden vijf subvarianten van de omikronvariant, genaamd BA.1 t/m BA.5. Inmiddels zijn van zowel BA.2 als BA.4 als BA.5 diverse subvarianten aanwezig die met extra aandacht worden gevolgd. Binnen BA.5 zijn er enkele subvarianten die in aandeel toenemen (bijvoorbeeld BQ.1, BQ.1.1 en BF.7) en andere subvarianten die afnemen. BA.2.75 en BA.4.6 namen de afgelopen weken langzaam toe in aandeel in de kiemsurveillance. Het zou kunnen dat meerdere varianten naast elkaar blijven circuleren. Deze prognoses worden wekelijks bijgewerkt met nieuwe data uit de kiemsurveillance.

Conclusie en duiding

De stijging in de transmissie lijkt ten opzichte van voorgaande week te stabiliseren. De circulatie van SARS-CoV-2 blijft hoog. Het aantal mensen met COVID-19-achtige klachten daalde licht, zo ook het aantal afgenomen testen. Het aantal mensen met een positieve testuitslag en het aantal nieuwe ziekenhuisopnames bleef stabiel. In de verpleeghuizen steeg het aantal bewoners met een positieve coronatest afgelopen week met 11%. Het aantal nieuwe patiënten met SARS-CoV-2 op de IC is licht gestegen. In het rioolwater lijkt in de eerste helft van afgelopen week een afname van de gemiddelde virusvracht zichtbaar, waar dat in de week ervoor nog steeg. Het RIVM blijft goed volgen hoe de situatie zich ontwikkelt.

Advies coronathermometer stand

Zie voor de actuele coronathermometer-stand het laatste advies van het Responsteam op 11 oktober 2022.

Signalen

A) Epidemiologische situatie

Afgelopen week daalde in Infectieradar het deel van de deelnemers met COVID-19-achtige klachten (5,4%) vergeleken met de week ervoor (6,2%). Het aantal aan de GGD gemelde personen met een positieve coronatestuitslag (SARS-CoV-2) stabiliseerde (-4%) vergeleken met de week ervoor. Het aantal bij de GGD geteste personen daalde licht (-5%). Het reproductiegetal op basis van meldingen van positieve testen lag op 4 oktober op 0,97 (0,92-1,01). Het aantal nieuwe ziekenhuisopnames van patiënten met SARS-CoV-2 bleef stabiel (-2%) vergeleken met de week ervoor. Het aantal nieuwe patiënten met SARS-CoV-2 op de IC steeg met 48 opnames (+17%), waar dat vorige week 41 opnames waren.

B) Rioolwatersurveillance

In week 40 (3-9 oktober) steeg de landelijk gemiddelde virusvracht met 20% ten opzichte van week 39, naar een waarde van 1715 x 100 miljard virusdeeltjes per 100.000 inwoners. Het rioolcijfer was in vrijwel het hele land hoog, maar was het hoogst in Amsterdam-Amstelland, Gooi en Vechtstreek en Noord- en Oost-Gelderland. In de eerste helft van week 41 (10 – 12 oktober) daalde de landelijk gemiddelde virusvracht (vooralnog) met 15%, naar een waarde van 1461 x 100 miljard virusdeeltjes per 100.000 inwoners. Het rioolcijfer was nog steeds het hoogst in Amsterdam-Amstelland.

In de meest recent geteste rioolwatermonsters (uit week 40) was de omikronvariant BA.5 (met subvarianten zoals de BA.5.1, BA.5.2, BF.7 en BQ.1) het meest prevalent. De specifieke mutaties voor de BA.4 variant werden ook weer in meerdere rioolwatermonsters gedetecteerd, inclusief de BA.4.6.

C) Kiemsurveillance/virusvarianten

De omikronvariant heeft tot op heden vijf subvarianten, genaamd BA.1 t/m BA.5. Nadat aanvankelijk BA.1 en vervolgens BA.2 dominant zijn geweest in Nederland, is sinds juni BA.5 dominant. Inmiddels zijn van zowel BA.2 als BA.4 als BA.5 diverse subvarianten aanwezig die met extra aandacht worden gevolgd: bijvoorbeeld BA.2 subvarianten BA.2.75 en BA.2.12.1, BA.4 subvariant BA.4.6 en diverse BA.5 subvarianten, bijvoorbeeld BF.7, BQ.1 en BQ.1.1. Ook recombinanten van varianten, zoals XBB (vooralnog 2x aangetroffen in de kiemsurveillance in week 38) worden gevolgd.

BA.2.75 en BA.4.6 namen de afgelopen weken langzaam toe in aandeel in de kiemsurveillance. De prognose voor verdere ontwikkeling van het aandeel van BA.4.6, BA.2.75 en subvarianten van BA.5 op basis van de meest recente gegevens uit de kiemsurveillance is erg onzeker. Binnen BA.5 zijn er enkele subvarianten die in aandeel toenemen (bijvoorbeeld BQ.1, BQ.1.1 en BF.7) en andere subvarianten die afnemen. Het zou ook kunnen dat meerdere varianten, inclusief onder meer BA.2.75, BA.4.6 en andere BA.5 subvarianten naast elkaar blijven circuleren. Deze prognoses worden wekelijks bijgewerkt met nieuwe data uit de kiemsurveillance.

Bovengenoemde subvarianten, lijken door kleine specifieke veranderingen in het spike eiwit de opgebouwde afweer tegen SARS-CoV-2 (door vaccinatie of een infectie) gemakkelijker te kunnen omzeilen. Het is echter nog te vroeg om te kunnen inschatten

of deze varianten zullen leiden tot een toename in het aantal corona-infecties, los van een verwachte toename door het seizoenseffect. Er zijn geen aanwijzingen dat deze varianten meer ziekmakend zijn dan de overige omikronvarianten. In een aantal landen om ons heen lijken deze varianten net als in Nederland langzaam toe te nemen.

Het RIVM volgt alle varianten die in de Nationale Kiemsurveillance gezien worden. Alle door de WHO en ECDC benoemde VOC ('variant of concern') en VOI ('variant of interest') worden opgenomen in de tabel op de website, en - wanneer hun aandeel groot genoeg is - in de voorspellende modellen. VUM ('variant under monitoring') en andere varianten worden uitsluitend getoond wanneer daar aanleiding toe is, bv bij relevante internationale signalen of bij een recente stijging met impact op de modellering van verwacht aandeel van de verschillende varianten.

De toename van varianten wordt in samenwerking met Salto ook gevolgd met variant PCR. Zie hiervoor [Varianten van het coronavirus SARS-CoV-2 \(RIVM\)](#).